بە بۆنەی داگیرسانی مۆمی چواردەمین ساڵەی تەمەنییەوە

ڕامان ئەو گۆڤارە ڕۆشنبیری و هزرییەی هەمیشە لە گەشەکردندایە

کەریم شارەزا

سێزدە ساڵ و چەند مانگێک لەمەوبەر گۆڤاری ڕامان، لە سەردەمێکی سەختی پڕ نەهامەتی لە هاوینەهەواری سەڵاحەددین یەکەم ژمارەی لە مانگی شەشی ١٩٩٦دا لە بەرگێکی سادە و ساکار دەرچوو، بەڵام لە دواییدا کە هاتە هەولێری پایتەخت ئیتر ڕۆژ بە ڕۆژ پێشکەوتنی پتری بەخۆیەوە بینی تاکو وای لێهات بووە یەکێک لە گۆڤارە هەرە سەرکەوتووەکانی کوردی کە لە باشووری کوردستان دەردەچن.

کەس باوەڕ ناکات بەڕێوەبردنی ئەم گۆڤارە پتەوە لەلایەن سەرنووسەر و ستافێکی چەند کەسی دەربچێت و ئەو پێشکەوتنە جۆرییە بەخۆیەوە ببینێ، ئەم گۆڤارە چەندین جۆرە دەقی شیعری نوێی کوردی لە بەرهەمی شاعیرە نوێکارەکان و وتاری پتەو و لێکۆڵینەوەی هزری و ئەدەبی و هونەریی سەرکەوتووی شیاوی خوێندنەوە لەخۆ دەگرێ و مەیدانی بڵاوکردنەوەیشی بۆ داهێنەران و نووسەران و هزرڤانانی هەموو پارچەکانی کوردستانی گەورە کردۆتەوە کە ئەمە مایەی بەختەوەری و شادیی خوێنەرانی کوردە.

سەرنووسەری گۆڤارەکە بە هەوڵی تاکە کەسی خۆی و یارمەتیدانی چەند کارمەندێکی بەتوانا توانیویەتی ئەم گۆڤارە بەهادارە بە بابەتی قووڵ و بەهێزی هزری و فەلسەفی و دەقی جوانی شیعریی، مانگانە لە ڕۆژی دیاریکراوی خۆی کە ڕۆژی (٥)ی هەموو مانگێکە دەربچوێنێ و بیخاتە بەرچاوی ئەو خوێنەرانەی شەیدای خوێندنەوەی بابەتەکانین.

لەم گۆڤارە پتەوەدا هەموو جۆرە دەقێکی شیعری و بابەتی لێکۆڵینەوە و وتارێک خۆیان نادۆزنەوە، بەڵکو تەنیا دەقی نوێ و بەهێزی شیعریی و بابەتی تازە و سەرنجڕاکێش لاپەڕەکانی ڕامان دەڕازێننەوە. ئەوەی دڵخۆشکەریشە هەست دەکەین ژمارەکانی ڕامان، هەر جارەی پێشکەوتن و گەشەکردنی زیاتر بەخۆیانەوە دەبینن. هەموو کەسێکی شارەزای ڕۆژنامەگەریی کوردی لەو باوەڕەدان کە دەبوایە (ڕامان) ببێتە دەزگایەکی ڕۆشنبیریی چاپ و بڵاوکردنەوە، کەچی وەک ئاگادارین ئەم پرۆژە ڕۆشنبیرییە مەزنە بە وردە خەرجییەکی زۆر کەم بەڕێوە دەچێت، ئەمە لە کاتێکدا هەندێ ڕۆژنامە و گۆڤاری وایش هەن کە لە دەزگای تایبەتی دەردەچن، ڕامان زۆر لەوان شیاوترە بکرێتە دەزگا.

بابەتەکانی گۆڤاری ڕامان بەسەر چەند دەروازە و تەوەرێکدا دابەش کراون و بە تەوەری دەقی شیعریی دەست پێدەکات و تەنیا شیعری نوێی شاعیرە نوێکارەکان لەخۆی دەگرێ. لە تەوەری (ناساندن)دا بەرهەمی نوێ بە جوانی بەخوێنەر دەناسێنێ و لە تەوەری (هەڤپەیڤین)یشدا هەر جارە و هەڤپەیڤین لەگەڵ یەک، یان دوو کەسی ڕۆشنبیر و داهێنەر لە نووسەر و هونەرمەند و هزرڤانان ساز دەکات. هەر جارەش دوو سێ بابەتی پتەوی ڕەخنەسازی پێشکەش دەکات، بە تایبەتی ئەگەر ڕەخنەکان بنیاتنەر بن، هەر ژمارەیەکیش بابەتێکی زمانەوانی سوودبەخش دەگرێتە خۆی و لە تەوەری هزر و فەلسەفەشدا بابەتی تازە دەخاتە ڕوو و لێکۆڵینەوەی بە بڕشت و بەهێز لەسەر بنچینەی توێژینەوەی زانستی پێشکەش بە خوێنەرە چالاکەکانی دەکات و زۆر بابەت و هزری شاراوە دەخاتەڕوو.

خوێندنەوەی کتێبیش تەوەرێکی تایبەتی بەردەوامە لە تەوەرەکانی گۆڤارەکە و هەر جارەی چەند کتێبێکی نوێ دەخاتە ڕوو و تیشکی هەڵسەنگاندن و بۆچوونی ئەو نووسەرانە دەردەبڕێ کە هەڵیان دەسەنگێنن.

زاراوەسازیش تەوەرێکی ترە لە تەوەرەکانی گۆڤارەکە و بە سووکەلەنگەر کۆتایی دێت، ئەوەی سەرنجی ڕەخنەگر و خوێنەرانی گۆڤارەکە ڕادەکێشێ شێوەی نووسینی وتار و لێکۆڵینەوەکانیەتی. وتارەکانی هەموو هەلومەرجە سەرەکییەکانی هونەری وتار نووسینیان لێ دێتەدی و لێکۆڵینەوەکانیشی زانستین و بە ئەمانەتەوە سەرچاوەکانیان دەسنیشان کراون و بەپێی بەرنامەی توێژینەوەی زانستی شی کراونەتەوە. ئەوەی دڵخۆشکەریشە ئەم گۆڤارە بە فۆنتێکی گونجاو و بەبێ هەڵەی چاپ و ڕێنووس پەخش دەکرێت. لە یادی داگیرسانی مۆمی چواردەمین ساڵەی، سڵاو بۆ یادی دەرچوونی (ڕامان)ی پڕ هزر و نوێکاریی دەنێرین.